

katol. etike, zbog kojih se dan-danas nastoji kršćanstvo kao ne-ćudoredno prikazati. E. L.

Jakob Kavčić: Simbolika v starem zakonu. Maribor 1911. Str. 194.

O čemu je konzistorijalni sa-vjetnik i kanonik Jakob Kavčić kroz više godina raspravljao u „Voditelju“, to je ove godine sa-brao i otisnuo u jednu knjigu pod naslovom: „Simbolika v starem zakonu.“ Simbolika u opće je nau-ka o simbolima. Prema trovrsnim simbolima razlikujemo tri vrsti simbolike: vjersku, znanstvenu i teološku. Vjerska simbolika go-vori o vjerskim simbolima, t. j. o znakovima, kojima se osjetno predočuju vjerske ideje. Znanstvena simbolika govori o alegoričkim sim-bolima, t. j. o znakovima, kojima se osjetno predočuju više misli i nauke. Teološka napokon simbo-liko govori o vjeroispovijestima ili simbolima, po kojima se sljedbe kršćanske razlikuju u nauku. Piš-ćeva je nakana, da prikaže vjersku simboliku, i to simboliku kršćanske vjere, s kojom je u tijesnom nu-tarnjem savezu vjera Staroga Za-vjeta. Jedan dio svoje nakane iz-vršio je pisac izdajući „Simboliku Staroga Zavjeta“.

Knjigu svoju razdijelio je pisac tako, da govori najprije o simbo-lici starozavjetnog liturgičkog odi-jela, onda o simbolici liturgičkih osoba, o simbolici starozavjetnih žrtava, o simbolici starozavjetnih obreda kod očišćavanja i napokon o simbolici starozavjetnih praznika.

Knjiga obiluje vrlo zanimljivim gradivom, obuhvata tako reći svu sv. arheologiju Staroga Zavjeta razjašnjenu i protumačenu. Što daje knjizi osobitu vrijednost, jest znanstvena obradba. Pisac navodi

za svaku stvar mjesto u sv. Pi-smu, gdje se spominje. Važnije citacije navodi u originalnom tek-stu hebrejskom ili u grčkom pri-jevodu Septuaginte. Za važnije svoje tvrdnje navodi vrela ili pri-znate auktoze. Knjiga je tim za-nimljivija, što se pisac tumačeći starozavjetnu liturgiju osvrće uvi-jek i na liturgiju drugih pogan-skih naroda istočnih i zapadnih. Tako n. pr. kod krvnih žrtava u Starom Zavjetu (s. 59—65) čini pisac prekrasnu poredbu sa sličnim žrtvama kod Kartazana, Grka, Rimljana, Egipćana i Perzijanaca. Poregjujuć tako žrtve kod raznih naroda dolazi vrlo lijepo i na-ravski do zaključka, koje su bitne oznake krvne žrtve i koje im je znamenovanje.

Simbolika Kavčićeva može iz-vršno poslužiti bogoslovcima, koji uče uvod u knjige Staroga Za-vjeta; a i oni, koji se bave No-vim Zavjetom, naći će tu obilje stvari. Ta u Novom Zavjetu vrši Spasitelj propise starozavjetne li-turgije. Kavčić se posebice obraća i k Novome Zavjetu. Tako n. pr. o samoj vazmenoj večeri Spasite-ljevoj govori u punih 15 stranica. Knjiga može dobro poslužiti i propo-vjednicima, kad im je tumačiti koju stvar iz starozavjetne liturgije. Dobra prijedgledna razdioba kao i stvarno kazalo čini, te je lako u knjizi potraživati.

Dr. K. Dočkal.

Vosen-Kaulen: Rudimenta linguae hebraicae. Recognita et aucta a. Jac. Schumacher: Fri-burgi Brisgoviae, Herder 1911. 9. izd. str. XII.— 171. cijena ne-vez. 2⁵⁰ vez. 3 Kr.

Djelo je razdijeljeno na dvije knjige, kojima je dodan predgo-vor. U predgovoru govori o se-